

Seminární práce z předmětu
LÁZEŇSTVÍ/MANAGEMENT

na téma:

STAV LÁZEŇSTVÍ V ČR

Obsah:

Úvod	3
1. Význam lázeňství	3
1.1. Společenský a zdravotnický význam	3
1.2. Ekonomický význam	4
2. Historie lázeňství v České republice	4
3. Současnost lázeňství.....	5
3.1. Lázeňská místa v ČR.....	5
3.2. Návštěvnost lázní v ČR.....	6
4. Návrhy pro budoucnost lázeňství v ČR.....	7
5. Použitá literatura	9

Úvod

Cílem předložené seminární práce je zhodnocení situace lázeňství v České republice v minulosti i současnosti. Obsahem práce by měl být i návrh vhodných doporučení pro budoucnost.

1. Význam lázeňství

Význam lázeňství se lišil podle etap vývoje lidské společnosti a podle zvyklostí daného regionu. V České republice lázeňství vždy soustředilo funkce ekonomické, zdravotnické i společenské a váha průběžně kolísala. V současné době je úloha těžko zastupitelná v léčbě chronických onemocnění, prevenci nebo rehabilitaci.

1.1. Společenský a zdravotnický význam

Lázeňství v sobě zahrnuje jak zdravotnictví, tak i cestovní ruch. Lázeňští hosté jsou tedy účastníky cestovního ruchu a jsou motivováni nejen zlepšením zdravotního stavu, ale také lepší psychickou a fyzickou kondicí.

„Úloha lázeňství je obtížně zastupitelná v léčbě řady chronických onemocnění, v prevenci přechodu nemocí do chronického stadia a vzniku komplikací, v rehabilitaci po závažných akutních onemocněních, operacích a úrazech.“¹

Lázeňství by se též mělo více soustředit na ovlivňování rizikových faktorů, ke kterým patří zejména kouření, stres nebo obezita způsobená nesprávnou životosprávou a nedostatkem aktivního pohybu.

Důležitým faktem je i délka pobytu lázeňských hostů, která činí přibližně 16,5 dne ².

Vzhledem k těmto skutečnostem hosté upřednostňují zejména kvalitní a hygienicky nezávadná ubytovací a stravovací služby a bohatou nabídku kulturního vyžití v místě léčení.

¹ BERÁNEK, JAROMÍR, Lázeňství v České republice. [online] 2010 [cit. 2010-09-10]. Dostupné na WWW: <www.cot.cz/data/cesky/99_06/6_statistika1.htm>

² DROBNÁ, DANIELA; MORÁVKOVÁ, EVA, Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost. Praha: Fortuna, 2004. ISBN: 80-7168-901-7 (s. 113)

1.2. Ekonomický význam

Lázeňství je součástí cestovního ruchu, který patří ke třem nejvýznamnějším odvětvím (po ropném a automobilovém průmyslu) podílející se na tvorbě hrubého domácího produktu. Kromě toho příjmy z lázeňství přispívají do státního rozpočtu a většina hostů hradí lázeňské poplatky, které zase zvyšují příjem rozpočtů regionů. Vzhledem k rostoucímu zájmu o lázeňskou a preventivní péči, péči o tělo a zdravý životní styl dochází k rozvoji investičních aktivit v blízkosti lázeňských míst a k vytváření pracovních míst, což má pozitivní vliv na zaměstnanost.

2. Historie lázeňství v České republice

Historie českého lázeňství je mnohem mladší, než je tomu například v Evropě, ale i přesto získalo mimořádný věhlas a dostalo se do širokého povědomí nejen v Evropě.

Ve středověku se lázeňství moc nedařilo, protože klesal zájem o péči o tělo a hygienu. Nicméně v té době vznikly zárodky lázeňství například v Teplicích nebo Karlových Varech. Ke vzniku karlovarských lázní se váže jedna z nejznámějších legend. Podle pověsti byly léčivé prameny náhodně objeveny Karlem IV. při lovu jelena, který skočil ze skály přímo do horké vody.³

Na přelomu 18. a 19. století docházelo ke vzniku velkého množství lázní na území České republiky a jejich rozmach, a to hlavně díky pokroku ve vědě a vzdělávání. Stavěly se honosné budovy, lázeňské domy a kolonády. V té době se lázeňství stalo doménou nejbohatších vrstev a nešlo tolik o léčení, prevenci nebo rehabilitaci, jako o společenskou úroveň.

Největší rozvoj zažívaly lázně v období před druhou světovou válkou. Před válkou totiž začaly vznikat první zdravotní pojišťovny, které se podílely na úhradě lázeňských pobytů, a proto byla lázeňská péče dostupná mnohem širší klientele. Vedle honosných lázeňských budov se stavěly i skromně zařízená ubytovací střediska pro méně majetné hosty. Zejména západočeské lázně (Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně) se staly pojmem v evropském povědomí, které i dnes patří ke světově proslulým lázním.

³ *Karlovy Vary – historie a současnost. [online], 2010 [cit. 2010-09-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.karlovy-vary.cz/cz/historie-a-soucasnost>>*

Několik let po skončení druhé světové války byly lázně a léčivé zdroje znárodněny. Do českých lázní přijížděli nejčastěji obyvatelé z východní Evropy a až do roku 1989 existovala pouze jediná cestovní kancelář specializovaná na lázeňské pobyty – CK BALNEA.

Po tomto roce došlo k privatizaci lázeňských objektů, které se vrátily svým původním majitelům. Změna vlastnictví byla doprovázena zájmem zahraničního kapitálu o podnikání v lázeňství v České republice. Největší zájem přicházel od investorů z bývalých států SSSR a týkal se hlavně západočeských lázní.

3. Současnost lázeňství

Česká republika má v současné době pro rozvoj lázeňství velmi vhodné podmínky a to zejména díky přírodním léčivým zdrojům, klimatickým podmínkám, tradici lázeňství nebo rozmanité nabídce kulturních a společenských událostí a aktivit.

3.1. Lázeňská místa v ČR

V současné době je na území státu evidováno 35 lázeňských míst, která musí splňovat náročná kritéria. K těm nejvýznamnějším lázním patří například:

- **Karlovy Vary** – největší lázně v ČR se 60 termálními prameny, z nichž se k léčbě používá jen 15 z nich. Město je proslulé nejen lázněmi, ale také jako kongresové centrum a centrum významných společenských událostí, jako je Mezinárodní filmový festival
- **Jáchymov** – první radioaktivní lázně na světě, u jejichž zrodu stáli Marie a Pierre Curierovi.
- **Mariánské a Františkovy Lázně** – mají výbornou polohu uprostřed zeleně Slavkovského lesa s různorodým chemickým složením termálních pramenů, které pokrývají širokou škálu léčených onemocnění.
- **Teplice** – uvádí se, že jde o nejstarší lázně ve střední Evropě
- **Lázně Kynžvart** – jediné lázně v ČR určené pro děti s dýchacím onemocněním. Na léčbu má vynikající vliv zejména pitná kúra spolu s podhorským klimatem a čistým vzduchem.
- **Poděbrady** – nejmladší lázně v ČR.

Obrázek č. 1: Přehled lázeňských míst v ČR

Zdroj: Lázeňství v ČR. [online], 2010 [cit. 2010-09-10]. Dostupné na WWW:

<czech.republic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113362&id_mapy=39&lng=&menu=>.

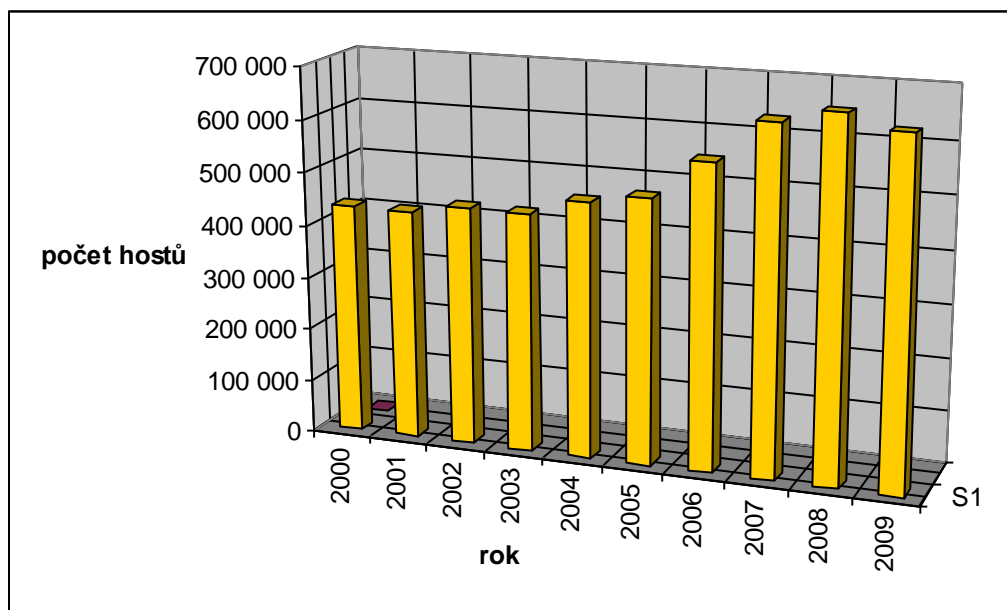
3.2. Návštěvnost lázní v ČR

Z obrázku č. 2 je patrný nárůst návštěvnosti lázeňských ubytovacích zařízení za posledních 10 let, přičemž největší nárůst byl zaznamenán v roce 2008, kdy návštěvnost dosáhla 674 313 hostů.⁴

Nejvíce hostů tradičně pochází z Německa, Ruska, Rakouska i Ukrajiny a největší nárůst oproti loňskému roku byl zaznamenán u turistů z Izraele, USA a Slovenska. Naopak největší odliv se uvádí u hostů z Polska a Ukrajiny.

⁴ Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních v ČR. [online], 2010 [cit. 2010-09-10]. Dostupné na WWW: <http://www.czechtourism.cz/files/lazenstvi/lazenske_statistiky/04_03_10_csu_lazne_kraje_2009.xls>.

Obrázek č. 2: Návštěvnost lázeňských míst v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

4. Návrhy pro budoucnost lázeňství v ČR

Lázeňství se v České republice údajně označuje jako rodinné stříbro, proto by se mělo dbát o poskytování co nejkvalitnějších služeb, aby bylo zachováno dobré jméno. Vzhledem k tomu, že spadá do oboru cestovního ruchu a ten je považován za jeden z nejdynamičtějších oborů, je třeba flexibilně reagovat na požadavky zákazníků.

Fenoménem dnešní doby je neustálý spěch, nedostatek času, stravování ve fast foodech, z čehož potom vyplývá nárůst civilizačních chorob jako obezita, stres, únava, cukrovka nebo předčasné stárnutí. Proto by měla lázeňská místa nabízet programy s důrazem na zdravý životní styl, kde by se klienti naučili základům zdravého stravování, péče o tělo a pohybové aktivity, což by poté mohli přenést i do běžného života.

Speciální kategorií by byli lidé s nadváhou a obezitou nebo děti a teenageři.

Lázeňská místa by měla mít i rozmanitou a širokou nabídku doprovodných, kulturních a společenských aktivit, protože procedury většinou probíhají v dopoledních a odpoledních hodinách, tak aby se hosté v místě léčení mohli odreagovat i psychicky.

Tradiční lázeňské pobyty obvykle trvají týden až tři týdny a vzhledem k již jmenovanému neustálému nedostatku času a spěchu by mohly lázně nabízet i krátkodobější, případně

víkendové pobyty zaměřené zejména na relaxaci prostřednictvím různých masáží, pohybových aktivit nebo využíváním solných jeskyní a kryoterapie.

5. Použitá literatura

- BERÁNEK, JAROMÍR, Lázeňství v České republice. [online] 2010 [cit. 2010-09-10]. Dostupné na WWW: <www.cot.cz/data/cesky/99_06/6_statistika1.htm>.
- ČERTÍK, MIROSLAV, Cestovní ruch – vývoj, organizace a řízení. Praha: OFF, 2001. ISBN 80-238-6275-8
- DROBNÁ, DANIELA; MORÁVKOVÁ, EVA, Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost. Praha: Fortuna, 2004. ISBN: 80-7168-901-7
- HESKOVÁ, MARIE, Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3